

Sygn. akt II CZ 66/12

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku H. W. i J..

przy uczestnictwie D. K., B. D.

oraz I. D.

o dział spadku i zniesienie współwłasności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 lipca 2012 r.,

zażalenia wnioskodawców

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 2 grudnia 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 2 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w P. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawców H. W. i J. W., jako podstawę wskazując art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. Skargę tę uznał za niedopuszczalną ze względu na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia. W uzasadnieniu wyjaśnił, że podana przez skarżących wartość przedmiotu zaskarżenia (238 369 zł) jest tożsama z wartością przedmiotu działu spadku i zniesienia współwłasności, nie odpowiada natomiast wartości udziałów skarżących w majątku spadkowym, wynoszących po 1/3. Przy tym skarżący podważają w skardze jedynie część rozstrzygnięcia – przyznanie im na współwłasność działki 113/1 o wartości 128 214 zł, udział w której każdego z nich (1/3) odpowiada kwocie 42 738 zł. Zakres zaskarżenia postanowienia przez skarżących w odniesieniu do żadnego z nich nie osiąga więc wartości 150.000 złotych.

Wnioskodawcy zażalili się na to postanowienie, zarzucając naruszenia art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. Skarżący podnieśli, że w skardze kasacyjnej kwestionowali zasadę dokonanego podziału oraz jego dopuszczalność, co uzasadnia uwzględnienie rzeczywistej wartości ich interesu. Skarżący zaznaczyli, że podważają dopuszczalność przeprowadzenia działu, jako sprzecznego z prawem, co nakazywało przyjęcie jako wartości przedmiotu zaskarżenia całej ustalonej przez Sąd wartości przedmiotu działu.

We wnioskach wnioskodawcy domagali się uchylenia zaskarżonego postanowienia i orzeczenia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W tzw. sprawach działowych, do których należą również sprawy o dział spadku i zniesienie współwłasności, zasadą jest wyznaczanie interesu majątkowego uczestników tych spraw, określającego wartość przedmiotu zaskarżenia, wielkością ich udziału w dzielonym majątku lub wartością konkretnego żądania czy składnika majątkowego, którego ich wnioski dotyczą. Kryterium wielkości udziału nie będzie odpowiednie wówczas, gdy uczestnik podważa samą zasadę podziału (jako przykład podaje się kwestionowanie podstaw do uznania majątku za wspólny) lub zaskarża rozstrzygnięcie o innych roszczeniach objętych kompleksowo orzeczeniem działowym (z tytułu posiadania rzeczy wspólnej, rozliczenia nakładów na nią i pożytków, jakie przyniosła). Zagadnienie to zostało

wyjaśnione w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r. (III CZ 153/02, OSNC 2004/4/60), a zaprezentowany w nim pogląd był później wielokrotnie powtarzany i można go uznać za ustabilizowany kierunek wykładni art. 519¹ § 2 i § 4 k.p.c. Akceptują go także skarżący, którzy w zażaleniu przekonywali, że ich skarga kasacyjna podważa zasadę rozstrzygnięcia, rozumianą jako dopuszczalność przeprowadzenia podziału. Jednakże lektura zarzutów i uzasadnienia skargi kasacyjnej wskazuje, że wnioskodawcy nie podważają ustaleń Sądów obu instancji co do składu majątku spadkowego. Kwestionują jedynie sposób dokonanego podziału, którego istotą jest przyznanie wnioskodawcom na współwłasność działki nr 113/1, podczas gdy chcieliby oni, żeby tę działkę, podobnie jak spadkowy udział w sąsiedniej działce nr 112, otrzymała uczestniczka D. K., a wnioskodawcy – splotę. Wnioskodawcy podważają ponadto dopuszczalność przyznania im działki 113/1 na współwłasność, skoro – jak twierdzą – nie zgodzili się na takie rozwiązanie, które nie likwiduje w pełni stanu wspólności praw do nieruchomości. Spornym elementem rozstrzygnięcia w postanowieniu działowym oraz w akceptującym to postanowienie orzeczeniu Sądu drugiej instancji jest więc sposób zadysponowania działką nr 113/1, co powoduje, że wartość tej działki wyznacza ekonomiczny wymiar przedmiotu zaskarżenia. Ponieważ działka nr 113/1 oszacowana została na kwotę 128 214 zł, słusznie Sąd Okręgowy uznał, że wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie nie sięga 150 000 zł.

Z tych przyczyn zażalenie wnioskodawców należało oddalić na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ i art. 13 § 2 k.p.c.